

Muisto-Patsas

Suomesa

ALERSANDERLE I

Keisarille

ja

Suurelle Muhtinaalle.

Koetus

Jac. Juteinilda.

L U K U S S A, 1815.

Painanut J. C. Srenckell ja Poika.

Uttlingen af Peters Stam,
stödjande på lanssen,
Kront med lager Kransen
freds oliwen räckte fram.

Moni mies on menoisansa
ollut suuri seasamme,
ollut onnen johdattaisa
suuri Sota-sangarikin
muinen miehuuden ajoilla;
mutta koska kuuluisasti
nostti päänsä Pietarista
armas Alexanderimme,
jok' on onnen johdattaja
kunniansa kangahalla —
nostti päänsä paistawaisen
rauha riemuinen kädessä,
rauta toisessa terävä,
koha korkeimman siwulla
suuret sulain pienendyivät,
pienet kaikki kukistuivat

arwon

arvon patsaasta pyhästä.
 Kuningin kunnian säteetkin,
 ilmestyneet iäisiksi,
 lopettivat loistehensa
 kirkkauden kuumoittaisa,
 niin kuin luonnon liikkuesa
 tähtein valo taimahalla
 päivän koittaisa katoopi.

Ehkä mies on mainittava,
 suurin suurtengin seassa;
 ehk' ei mikään maassa kestä
 kunnialla kumppanina,
 johonka ei pysty aika
 muisto-merkit murtawainen,
 pysty aika, koske kieli
 kateuteen kastettuna;
 ehk' on ihme ihmisillä,
 hämmästyksissä hyvätkin
 katselivat korkeutta,
 jossa suurruudet sukumme
 yksin ovat yhdistetyt,
 sallittakon suomalaisen
 olla tulkki tunnollensa

walitsillakin waroilla,
 tehdä Patsaan pienemmängin,
 wähän woimansa mukaisen
 kuuluisalle kunniasa.

Suomi ömbi synnyttänyt
 Waldiaamme wakaisemman,
 Newan randa Ruhtinaamme,
 joss' on onni Suomen joukon,
 arwo ansaittu Wenäjän
 yhdistetty, ylennetty.
 Eikös säily sydämissä
 Suomen lapsilla lewossa
 muisto hänen menwistansa,
 jonga sydän, jonga järki
 onnen seurassa suloisen,
 miekka kaikki murtawainen
 kowan onnen kohdatesa
 ynnä hänen ylenfiwät
 yli kaiken korkeuden.
 Teräwä on miekan terä,
 järjen terä teräwämbi
 Waldiaalla Wenäjässä,

joka joukon onnen tähden
välähytti väkewästi
miekkaansa merkisistä,
etsi rauhaa raudan kautta,
jot' ei suotu suosiossa;
mieli tunsi myötä-tuulet,
miekka meloi waaran meret
sodan pauhinnan seasaa.

Waiwutetut Walda-kunnat
Heräsivät huolestansa,
muisto wanhan wapauden
jälle jalosti yleni
heille uuden toiwon tähden,
Koska ehti ensimmäinen
A l e x a n d e r i awukse
niin kuin Jsa ihmisyyden,
turwa sorretun sukumme.

Itse poika Ilmarisen
Napoleon nimeldänsä,
joka kulki kuuliasta
korkeimmaksi käsiksi,
jonga koulu-kumppanina

ombi sota opin käynyt
synnyttämään Sangaria,
joka voitti Walda-kunnat,
sulki wirrat, särki linnat,
muurit kovat murendeli —
itse poika Ilmarisen
wasta peljästy pahassti,
koska sulki Suojelia
hänen wainonsa merisen.
Armas Aleksanderimme
tuli tuskassa awuksi,
iski tulda tulesansa
walistamaan Baldivita,
jotka luulit lujan miehen
Punapartin paisuneena
warsin woittamattomaksi,
jonga järki jähtymätön
leimahteli leweälle
niin kuin walkean wahingo.
Armas Aleksanderimme
pienden, suurten sydämisseä
arwon hukatun herätti,
koska itse kotonansa
kautta kovan kamppauksen

waati

waati woiton puolelensa,
 tuotti lewon, lohduksen
 Wenäjälle werisensä
 waaran mereen waipumassa,
 oli suuri onnessansa,
 wasta suurin wahingossa.
 Eipä waiwu miehen mieli
 waaroissansa, waiwoissansa,
 kulu kuldakan tulesa,
 waan hän kilwen kiildäwäisen
 koetelduna kowasti
 käänsi käsi-warrellensa,
 nosti kruunun kunniaansa.

Itse ilma taimahalla,
 koko luondo kiwasteli
 wasten wanhaa wihollista.
 Woiitto luopui liitostansa
 Muskowassa murretuksa,
 koska kowin ylpeäksi
 tuli kumppani tawoissa.
 Elementti erhettynyt
 Pohjan kylmästä pesästä
 kangistutti kamalasti

onnen siivet oivalliset,
ett' on jäänyt jäätyneenä
hängin wangiksi Wenäjän,
talvi kunnian kadotti,
niin kuin halla hyvän wiljan,
koska miehen merkittisen
pako pandihin osaksi
kautta neuwon kaittamme,
joka joudutti pakoa,
ett' ei kansan kiittosien
aina ehdi ajatustan
josta jäljillä jalomman
voiton teillä werisillä;
sanomat ne siipi-seljät,
sanan saattajat pikaiset,
usein ennen ajatusta
tuovat toivon todistukset
fota-kedolla fokia
ilmoitellen ihmisyuden
mainioita mandereella,
joit' ei ole korwa kuullut,
eikä silmä ennen nähnyt
alla kuun ja auringomme.
Jos ei koske miekan kärki,

pysty rauta paljastettu
 taikka nuoli tulisehki,
 viimein koskee viisas neuvo,
 joka ehtii edemmäksi.
 Onni kirkas ostettuna
 kansan kalliilla werellä
 kateuden karsahamman
 silmät häikäisi häväisten,
 teräs kova, teroitettu,
 kosk' ei huolitettu hywästä,
 rangaisnut on raatelijat
 tosin furjalla tavalla,
 tehnyt rauhan rakkaaksi
 rinda = luissa Rukhinasten.

Wenäjä on wiisahasti
 säilytetty surman alda,
 rakas Suuri Rukhinaamme
 sota = nuolen surkeamman
 pojes powestans' siwalsi,
 jonga wiskas' wäkewästi
 wasten rindaa wihollisen
 tulistettuna takaisin,
 ajoi sodan armettoman,

weren

weren himojan wihaisen
 yli rajan rohkeasti,
 syöksi surman kotiansa,
 woitti wanhan wihollisen,
 wuoroin wieraisa waelsi;
 kansallekin kuuluisalle
 näytti koston = = = kostamata,
 andoi armon Pariisille,
 oudon sialle omaisen
 pani kansan Kuningaaksi;
 sitte istutti Isämme
 kirkastettu kunnialla
 rauhan siemenen suloisen.
 Rauhan paiste Pariisista
 lewiääpi loppumata
 yli maamme ympäristön,
 niin kuin kansain kaunistukset,
 sodan, surman kelaectkin
 sielä kauas singoilivat.

Isä ombi ihmisyöden
 Urmas A l e x a n d e r i m m e,
 jonga nimi joka aika
 loistaa pitkin piiriämme,

jonga

jonga kautta moni kansa
 nosti niskans' orjuudesta,
 niin kuin wesa wäärästynyt
 lumen alda autettuna
 oksinensa oikeneepi.
 Hän on orjat ihmiksi
 yksin jälle ylendänyt
 luondo kappalden lu-usta,
 opettanut outojakin
 warustamaan wapautta,
 itse tundemaan totuuden,
 ett' on orjuus iäisesti
 järjen häijymbi häwäistys,
 kowa kable kullattukin.

Ehkä elämän merellä
 toimen purje täydellinen
 kansan Wartian kädessä
 feuras' tahdon tarkoitusta
 tilaisuuden tuulis-päissä,
 ett' on tullut täytetyksi
 mahdotongin mielestämme,
 hyvä, kallis Keisarimme
 armelias oli aina

muuka-

muukalaistengin majoissa;
 tiesi jälle taitavasti
 lepytellä orpo-lapset,
 leskein mielet lohdytella,
 mielistyttää waino-miehet
 tahtoansa täyttämähän.

Armas A l e x a n d e r i m m e
 viimein Boiton-Ruhtinaasta
 astui Rauhan-Ruhtinaaksi
 vapauden, walistuksen
 wahiwimmaksi wakuudeksi.
 Rauhan siemen siunattawa
 ombi onnen kynnöksessä
 kaswamahan kylwettynä
 kautta kaalihin Isämme,
 jos' on kerran joukkoinensa
 lopettanut julmat juonet,
 sodan wanginnut werisen,
 joka Raupungit kufisti,
 liikutteli Dinnain muurit,
 poltti kodot paljahaksi,
 käänsi nurjin nurkka-tiwet,
 ryösti, riisti riiwattuna
 maasta kaisen makeuden,

peitti

peitti pellot karkehella,
 puilla niitut niitettämät.
 Kyllä jo on juoksutettu,
 kyll' on ruotanut meriä
 pitkin maita, mandereita,
 kyll' on nähty kungin kansan
 wiatoina wihan alla
 kylwelewän kyyneleitä.
 Viel' on märkä maamme piiri
 äitein, leskein, orpo-lasten
 isoist' itkun-pisareista;
 paljon pellot punottawat
 wiljelidänsä werestä,
 joissa laiho lainehtiwä
 muinen hywin hedelmöitsi.

Mutta muistakan ilolla!
 armas A l e x a n d e r i m m e
 teettänyt on terävämmät
 murha-raudat murrettuina,
 taitettuina tandereelle
 Uran (*) kynsiks' ainaisiksi.
 Jo on rauhan rakendaja

toi,

*) Uran.

toiwon taiwahan awannut;
 wiisas neuwo Baldiaamme
 ferran riidat kaunistukset
 farkoitteli kotiansa,
 sulki sodan veri-wirrat
 rauhan riemuksen majoista.
 Wiisas neuwo Baldiaamme
 lewon perusti pysywan
 surman sortawan sialle,
 syöksi maasta sywytyksen
 juonet paisuneen pahuuden,
 wainon weljesten välillä.
 Wiisas neuwo Baldiaamme
 teki wieraaksi wihaisen,
 wäärän oman woiton pyynnön
 Walda-kundaingin välillä,
 jos' on surman synnyttäjä,
 alku kaiken kaunistuksen.

Koska rauhan rakendanut
 oli Isä ihmisyden,
 kansat kaikki keskenänsä
 yhdistänyt ystäviksi,
 wasta säätti Walda-kunnat,

wanhat Jstuimet warusti,
toiwon mukaan kungin kansan
sitte Ruhtinaat siotti
Jstuumille idisille
rauhan suojaassa suloisen,
jossa kaikki kukoistuwat,
walistuskin walteneepi;
epä=luulon paksum pilwet
kallistuwat, kufistuwat
onneen aamull' autuaalla,
päiwän koittaisa pysywan;
ilot, riemut ilmestywät
waiwan woiteeksi elossa;
siunaukset sadan kansan
langeawat loppumata
Rauhan Ruhtinaan ylitse.

Kiitos = Laulu.

Rauhan Rakendajalle.

Sota nosnut surkeambi,
sotawambi

Wastat rundeli rumasti,
surun pilwi pimittävä,
peljättävä

meitä kauhisti kowasti.

Mutta, meille korkeimmalda

Raitzialda

rauha annettiin anottu,
joka särki sodan pilwet,

käänsi pilwet;

jo on kahleissa kirottu.

Siit' on sulle rauhan Suoja,

lewon Luoja

Kiitos kaikkuwa kylissä,

Kiitos lauan tulkittawa,

tunnettawa

sydämissäkin sywisä.

Laulu

ALERSUNDENZELLE I.

Sota särki surullinen
ilon aiwan ihanan,
Alexander armollinen
päätti kansain kapinan.

Walda-kundain wihat, wainot
pakenevat peljäten,
rauha, riemu, elon keinot
ilmestyvät iloiten.

Kansoill' onnen osottaja,
jota joukot kiittävät,
on nyt sotain sowittaja,
jotka surman siittävät.

Alexander armollinen
surman ombi surmannut,
aina rakas, rauhallinen
arvon itse ansainnut.

Rauha taikka raudan terä
Wendjäl' on warjona,
mutta muilla joka erä
pelko, pako tarjona.

Itse Isä ylistetty
ostti onnen werellä,
Suomen maassa synnytetty
käytti miehen kädellä.

Koko maa on mainitsewa
suuren suurta nimeä,
jok' on joukot hallitsewa
pitkin maamme piiriä.

Eläkön nyt Aleksander,
Woiton, Rauhan Ruhtinas!
Elä, elä Aleksander,
voimassin Waldias!

Suomalaisten Laulu Suurelle Ruhtinaalle.

Eläköön armias,
rakkahin Ruhtinas
rauhallinen!

jossa on onnemme,
jossa on ilomme,
turwa ja toiwomme
täydellinen!

Osottain armonsa
wahwisti waldansa
Wartiamme;
lepo on lewinnyt,
walistus wirinnyt,
elatus enennyt
majoisamme.

Suojeldu sodassa
riemuitkon rauhasa
Suomalainen,
ollen taas uudella
uskollisuudella,
urhollisuudella
alammainen.

O! Luoja laupias,
vahwista woimallas

Kuhtinaamme!

Namuja enennä,

päiwä pidennä,

waiwatkin wähenä

Walbiaamme!

318.11.90.

Истор. кавказ. 1.

МБ9577

